

Εκτός των τειχών

«ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΑΤΕΙΟ» ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ: ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ Ή ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ IN VITRO;

Του Δρος Διον. Ν. ΒΑΛΛΙΑΝΑΤΟΥ

Προέδρου Δ.Σ.Γ.Ν. Ληξουρίου¹

Ο 20ός αιώνας είχε χαρακτηριστεί ως η περίοδος των νευροεπιστημών, αφού κατά την διάρκειά του έγιναν οι περισσότερες ανακαλύψεις για την λειτουργία των νευρωνικών κυκλωμάτων. Ανακαλύψεις, οι οποίες σηματοδότησαν μία σειρά από αλλαγές, όχι μόνο στο επίπεδο της θεραπείας των ψυχικά ασθενών, αλλά και στο επίπεδο της διαφοροποίησης της στάσης μας απέναντι στην ψυχική υγεία. Συγκεκριμένα, η δεκαετία 1990-2000 είχε ονομασθεί επίσημα «ως η δεκαετία του εγκεφάλου», αφού το μεγαλύτερο μέρος των διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων, αλλά και της χρηματοδότησης, που είχε δοθεί αφορούσε στην εγκεφαλική λειτουργία, σε παθήσεις του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος, καθώς και στις δυνατές θεραπευτικές παρεμβάσεις.

Μία όμως από τις πιο σημαντικές ανακαλύψεις των τελευταίων 100 ετών ήταν η συνειδητοποίηση, ότι ο εγκέφαλος του ανθρώπου, λειτουργεί μέσα σε ένα δομημένο κοινωνικό σύνολο από το οποίο επηρεάζεται, αλλά και το οποίο επηρεάζει ενεργά. Αυτή η συνειδητοποίηση οδήγησε στην δημιουργία νέων γνωστικών αντικειμένων στο πεδίο των νευροεπιστημών, όπως η νευροκοινωνιολογία, η νευροφιλοσοφική και η νευροπολιτική (Ten Houtten, 1997). Η νευροκοινωνιολογία, ειδικά, αποτελεί τον άξιο απόγονο επιστημών όπως, η κοινωνιολογία της ιατρικής και οι νευροεπιστήμες, αλλά και τον στενό συνεργάτη της σε αυτή τη νέα εποχή, την κοινωνική ιατρική.

Η επιστήμη της κοινωνικής ιατρικής μαζί με τα γνωστικά αντικείμενα της επιδημιολογίας και της δημόσιας υγιεινής, θεωρούνται -και είναι- ο μοχλός των κοινωνικών αλλα-

---

1. Ο κ. Δ.Ν. ΒΑΛΛΙΑΝΑΤΟΣ είναι Ιατρός - Κοινωνιολόγος, με Ειδικότητα Κοινωνικής Ιατρικής, κάτοχος MSc Υγιεινής Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Προστασίας και Δρ Κοινωνικών Επιστημών. Προσφάτως ανέλαβε Διοικητής / Πρόεδρος Δ.Σ. Γενικού Νοσοκομείου Ληξουρίου «Μαντζαβινάτειο».

γών, η βάση στην οποία θα δομηθεί η κοινωνική πολιτική για την δημόσια υγεία, το όχημα στο οποίο θα επιβιβαστούν η συμβουλευτική, η ιατρική των καταστροφών, η πρόληψη και η ενημέρωση του πληθυσμού για οργανικές και ψυχικές παθήσεις, ο σχεδιασμός για άμεση κινητοποίηση και δράση σε περιπτώσεις άμεσης ανάγκης, η καταγραφή των διατροφικών αναγκών πληθυσμών, που πλήττονται από επιδημίες και στερούνται των βασικών μέσων επιβίωσης. Ουσιαστικά η κοινωνική ιατρική αποτελεί ένα εθνικό, αλλά και διεθνές forum ανταλλαγής ιδεών, που βασίζονται στην ιατρική, αλλά και στην δομή και οργάνωση του εκάστοτε κοινωνικού συστήματος. Επηρεάζει την δομή του κοινωνικού συνόλου, αλλά και η άσκησή της επηρεάζεται από την συγκεκριμένη δομή.

Με αυτές τις βασικές αρχές, που διέπουν την κοινωνική ιατρική δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός, ότι ο 21ος αιώνας χαρακτηρίστηκε ως ο «αιώνας της κοινωνικής ιατρικής» (Berridge, 2006). Η σύνθεση, η βασική ικανότητα του πεδίου της κοινωνικής ιατρικής, των γνώσεων, αλλά και των τεχνικών παρέμβασης σε ένα ενεργό κοινωνικό σύνολο, έχει αποδείξει, ότι διαθέτει μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας από αυτά, που μεμονωμένα μπορούν να προσφέρουν άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως η κοινωνιολογία, η γενική ιατρική, η ψυχολογία, ή οι πολιτικές επιστήμες. Είμαστε, πλέον, αντιμέτωποι με την εποχή, που απαιτεί από εμάς, ο σχεδιασμός της δημόσιας υγείας να αντλεί τα συστατικά του όχι μόνο από την πολιτική, αλλά και από την ιατρική, την κοινωνιολογία, τις νευροεπιστήμες, τις φυσικές επιστήμες και τις επιστήμες του περιβάλλοντος. Η διοίκηση ενός χώρου όπως είναι το νοσοκομείο, που προσφέρει υπηρεσίες υγείας από ένα ειδικό κοινωνικής ιατρικής, αποτελεί ένα ισχυρό κίνητρο κοινωνικής δράσης. Στις περιπτώσεις, που το νοσοκομείο ευρίσκεται στην περιφέρεια, η κινητοποίηση είναι μεγαλύτερη, όπως μεγαλύτερο είναι και το εύρος των αλλαγών, που μπορούν να πραγματοποιηθούν.

Το Γενικό Νοσοκομείο Ληξουρίου «Μαντζαβινάτειο», δημιουργήθηκε για να εξυπηρετεί τους κατοίκους της Παλλικής, ενώ η ιστορία του στον χώρο της ιατρικής είναι ιδιαίτερα σημαντική. Με την ανάληψη της διοίκησης του Μαντζαβινάτειου, επεδιώχθη όλος ο σχεδιασμός δράσης του, αλλά και παροχής υπηρεσιών, όχι μόνο να βασισθεί στις αρχές που διέπουν την κοινωνική ιατρική, αλλά παράλληλα να ενεργοποιήσει όλους τους κατοίκους της περιοχής και να δοθεί το έναυσμα για ουσιαστική αλληλεπίδραση μεταξύ νοσοκομείου και κοινωνικού συνόλου. Με την συνεργασία του ιατρικού, διοικητικού και νοσηλευτικού προσωπικού, που ήδη υπήρχε στο νοσοκομείο, σχεδιάσθηκε ένα νοσοκομείο, το οποίο θα πηγαίνει στον πολίτη και δεν θα περιμένει απλά τον πολίτη να το επισκεφθεί, όταν αντιμετωπίσει κάποιο πρόβλημα υγείας!

Έτσι, έχει δομηθεί ένα πρόγραμμα αγωγής υγείας, το οποίο περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Ενημερωτικές ομιλίες για θέματα υγείας αλλά και παροχή πρώτων βοηθειών σε σχολεία της πρωτοβάθμιας και μέσης εκπαίδευσης, στις δημόσιες υπηρεσίες της περιοχής, στο πυροσβεστικό σώμα, στην αστυνομία, σε συλλόγους γονέων, αλλά και πολιτιστικούς συλλόγους.

Ραδιοφωνικές εκπομπές με τον τίτλο «Ένας ιατρός σας ενημερώνει», προκειμένου να πληροφορείται, να ενημερώνεται ο πληθυσμός, ενώ παράλληλα επιδιώκεται η εξάλειψη διαφόρων μύθων, που επικρατούν στον χώρο της υγείας.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διαθέτουμε ενημερωμένους πολίτες, εκπαιδευμένους σε θέματα υγείας και μετόχους της κοινωνικής αλλαγής, που σχεδιάζουμε. Η ανταπόκριση των κατοίκων, αλλά και η διάθεσή τους να συμμετέχουν σε αυτή τη «νέα σχέση», που δημιουργήθηκε μεταξύ ενός δημόσιου φορέα παροχής υπηρεσιών και πολίτη, αποδείχθηκε στις 9 Μαρτίου -παγκόσμια ημέρα αιμοδοσίας- όταν οι κάτοικοι του Ληξουρίου συμμετείχαν ενεργά στην προσφορά ζωής σε συνανθρώπους μας.

Από την αρχή του έτους το Γενικό Νοσοκομείο Ληξουρίου «Μαντζαβινάτειο» εντάχθηκε στο πρόγραμμα της συνεχιζόμενης ιατρικής εκπαίδευσης, γεγονός που δίνει την ευκαιρία δημιουργίας ενός διαφορετικού «ερευνητικού» πρωτοκόλλου για τον κάθε ασθενή μας και συνεχούς ενημέρωσης για τις σύγχρονες εξελίξεις της ιατρικής. Ο στόχος για καλύτερη νοσηλεία μοιάζει με ένα δρόμο διπλής κατεύθυνσης, αφού καλύτερη νοσηλεία συνεπάγεται και καλύτερες συνθήκες εργασίας για το προσωπικό, όπως και οι καλύτερες συνθήκες εργασίας του προσωπικού προάγουν την βέλτιστη νοσηλεία.

Το «Μαντζαβινάτειο» διανύει μία περίοδο αναγέννησης και αναδόμησης. Το νοσοκομείο αλλάζει τόσο από άποψη κτιριακής υποδομής και εσωτερικών χώρων, όσο και στον τομέα επικοινωνιακής του πολιτικής. Μία νέα σειρά από έργα που έχουν σχεδιασθεί, όπως η αντιστήριξη του κτιρίου του νοσοκομείου σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο Πατρών, η νέα παιδιατρική πτέρυγα «Νιάρχου», ο σχεδιασμός νέας εισόδου και εξόδου από το νοσοκομείο, η μεταφορά των διοικητικών υπηρεσιών, η δημιουργία πάρκινγκ, αλλά και η διαμόρφωση των εσωτερικών χώρων του νοσοκομείου, έχουν ως στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, του «ασθενή του», αλλά και το λειτουργικό εργασιακό περιβάλλον. Παράλληλα, γίνεται προσπάθεια για εμπέδωση της δημόσιας οικολογικής συνείδησης και για το λόγο αυτό έχει συνταχθεί κανονισμός νοσοκομειακών αποβλήτων, ενώ παράλληλα κατασκευάζεται η αποθήκη νοσοκομειακών αποβλήτων.

Η καθημερινή λειτουργία του νοσοκομείου άλλαξε έχοντας πάντα ως στόχο τον άνθρωπο. Αυτή η ανθρωποκεντρική προσέγγιση επέβαλλε διάφορες νέες προσεγγίσεις του παραγόμενου έργου.

Το «Μαντζαβινάτειο» πραγματοποίησε το άνοιγμά του προς την κοινωνία της Παλλικής, την κοινωνία της πληροφόρησης αλλά και την κοινωνία του 21ου αιώνα. Ήδη, ευρίσκονται υπό μελέτη ή εξέλιξη προγράμματα με τα οποία επιδιώκεται η προσφορά πρωτοποριακών υπηρεσιών στους κατοίκους του νησιού μας, αλλά και η δημιουργία στον χώρο του νοσοκομείου μας Κέντρου διάγνωσης και θεραπείας. Η μεγαλύτερη δύναμή μας πηγάζει από την συμμετοχή του κοινωνικού συνόλου στα καθημερινά νοσηλευτικά δρώμενα, αφού πλέον γνωρίζει, ότι όλες αυτές οι νέες υπηρεσίες σχεδιάζονται με γνώμονα την εξυπηρέτησή του. Η μεγαλύτερη ελπίδα μας αντλείται από την κοινή προσπάθεια όλων, όσων μετέχουμε στον σχεδιασμό αυτής της πρωτοποριακής προσπάθειας, που διέπεται και εξουσιάζεται από τις βασικές αρχές της κοινωνικής ιατρικής.

Είναι γνωστό άλλως τε, ότι όταν ηγείται η κοινωνική ιατρική στον σχεδιασμό της κοινωνικής πολιτικής, που αφορά στα προγράμματα δημόσιας υγείας, το αποτέλεσμα θα είναι η ενεργός συμμετοχή του μεγαλύτερου μέρους του κοινωνικού συνόλου και η υγιής αλληλεπίδραση μεταξύ φορέων και πολιτών.